

användas till byggnaders och lärosalars försättande i tidsenligt skick och anskaffande af nödig undervisningsmateriel.

Om remiss till Stats-Utskottet anhålles.

Stockholm den 27 Januari 1886.

<i>A. P. Trybom.</i>	<i>A. Johansson</i> i Löfåsen.	<i>A. Svensson</i> i Edum.	<i>Carl Wemmerus.</i>
<i>Carl Persson</i> i Stallerhult.	<i>And. Svenson</i> i Bossgården.	<i>Eric Sparre.</i>	
	<i>A. Wendt.</i>	<i>A. P. Lind.</i>	

N:o 107.

Af Herrar **Stormats M. Olsson** och **M. Tysk**: *Om bidrag af statsmedel för anläggning af en jernväg från Mora öfver Malung till Karlstad.*

Åstadkommandet af en jernväg, som, utgående från Mora strand vid sjön Siljan, bereder utfartsväg till Vesterhafvet för skogsprodukter i öfre Dalaorten och tillika möjliggör afsättning af samma orters kol-tillgång på bergslagerna i Vermlands och Örebro län, har sedan flera år tillbaka utgjort ett önskningsmål hos befolkningen i de orter, hvilka af en sådan jernvägsförbindelse skulle komma att draga fördel. Förverkligandet af detta önskningsmål har man ursprungligen trott sig lättast kunna uppnå medelst jernvägens framdragande i riktning öfver Malung, Eks härad och Fryksände till Kongsvinger, hvarifrån jernväg leder till Kristiania. Fullständig undersökning af en dylik jernväg är

verkstald, men tanken på utförandet af densamma har, hufvudsakligen till följd af otillräckligt understöd från norsk sida, måst öfvergifvas. Onekligt är också att nämnda plan lider af tvenne väsentliga brister, i det att genom anläggning af en sådan jernväg förbindelse skulle åstadkommas med endast *en* af de hamnar vid vesterhafvet, från hvilka utskieppning eger rum, äfvensom endast medelst särskilda bibanor koltrafiken från öfre dalorten skulle kunna tillgodokomma ofvannämnda bergslag. Utan att på något sätt förfela hufvudsyftet med jernvägsanläggningen har man därför trott sig kunna afhjelpa nyssnämnda brister genom sådan förändring i jernvägens rigtning, hvarigenom jernvägen kommer att från Malung utläggas förbi Uddeholms bolags förnämsta förädlingsverk vid Hagfors och Munkfors och vid Deje station ansluta sig till bergslagernas jernväg. Härigenom skulle nemligen trävarorna från öfre dalorten kunna taga vägen till ej mindre Kristiania än äfven öfver Bergslagsbanan och Dalslandsbanan till Fredriksstad, Fredrikshald och Göteborg, likasom äfven träkol skulle kunna dels från Geijersholm och dels från Deje transporteras till vederbörande bergslag.

Med framhållande häraf och sedan dels undersökning af en jernväg från Mora öfver Malung i sist antydda rigtning till Deje blifvit fullbordad samt kostnadsförslag och trafikutredning upprättade och dels genom trafikberäkningar blifvit utrönt, att å denna jernväg och Bergslagsbanan trävaror kunna fraktas från Mora till Göteborg för ungefär samma pris som från Mora till Kristiania, eller för omkring 30 kr. per standard, utfärdades under Maj månad sistlidna år af landshöfdingen och kommandören Curry Treffenberg, kaptenen och riddaren P. Laurell, f. riksdagsmannen Bälter Sven Ersson i Mora och handlanden Pell Per Andersson i Malung inbjudning till bildande af ett aktiebolag för anläggning och trafikering af samma jernväg, hvarefter, enligt Konungens Befallningshafvandes i Kopparbergs län förordnande, kommunerna i öfre dalorten å kommunalstämmor hördes om och i hvad mån de voro villiga att med aktieteckning understödja nämnda jernvägsförslag.

Emellertid hade vid ytterligare granskning af fraktberäkningarna uppmärksamheten blifvit fäst derå, att, om utväg kunde beredas att under sommartiden sjöledes transportera trävarorna öfver Venern till Göteborg, en betydande nedsättning i fraktkostnaden skulle uppkomma. Detta ändamål ansågs lämpligast kunna vinnas genom banans utsträckning från Deje eller annan passande punkt å den utstakade linien till Karlstad eller annan hamn vid Venern. Denna uppfattning delades äfven af dalakommunerna, enär *Mora, Orsa, Särna, Elfdalens, Våmhus, Venjans, Transtrands, Lima, Malungs* och *Sofia Magdalenas* sockenmän

å ofvan omförmälda kommunalstämmor väl beslöto att uti jernvägen teckna aktier för ett sammanlagdt belopp af 2,010,000 kronor, men vid detta beslut tillika fästade det vilkor, att jernvägen skulle antingen vare sig från Karlstad eller annan nordligare punkt å den undersökta jernvägslinien utsträckas direkt till Karlstad, eller ock genom anslutning till redan fullbordade jernvägar sättas i förbindelse med annan lämplig hamn vid Venern.

En följd utaf kommunernas sålunda fattade beslut var den, att under sommaren och hösten sistlidna år undersökning af den sålunda ifrågasatta utsträckningen till Karlstad, efter uppdrag, utfördes af ingenjören och riddaren J. Danielson, hvarjemte ingenjören W. Wahren anmodades att för hela den sålunda ifrågasatta jernvägen uppgöra trafikberäkning, hvilken dock ej ännu hunnit fullständigt afslutas.

Utaf den verkställda undersökningen framgår, att jernvägen från Mora till Karlstad har en längd af 230,354 kilometer och att den med en spårvidd af 4,83 fot och en skenvidd af 17 skålpund per fot kostar 12,000,000 kronor, hvartill för betäckande af ränta under byggnadstiden och löneomkostnader torde böra läggas 1,000,000 kronor, hvadan hela anläggningskostnaden skulle uppgå till 13,000,000 kronor.

Sedan undersökningen blifvit afslutad hafva jemväl inom Vermland efter dervarande Konungens Befallningshafvandes förordnande vederbörande kommuner blifvit å kommunalstämmor hörda, huruvida och under hvilka vilkor de vilja bidraga till samma företag. Ärendet är emellertid ej ännu af samma kommunalstämmor slutbehandladt, hvadan resultatet ej heller ännu kan angifvas.

Jernvägsförslaget allmänna betydelse för såväl Dalarne som Vermland är redan uti det föregående antydd. Full insigt uti banans vikt, såvidt *Dalarne* angår, vinnes emellertid först genom närmare aktgifvande på trävaruindustriens nuvarande tillstånd i öfre dalorten. I detta hänseende torde det tillåtas att hänvisa till den redogörelse härför, som förekommer i Konungens Befallningshafvandes i Kopparbergs län senast afgifna femårsberättelse och som lyder sålunda:

»Bland länets hufvudnäringar, jordbruket, boskapskötseln, bergshandteringen och trävarurörelsen, är den sistnämnda äfven den, som sist kommit till utveckling, enär denna rörelse räknar sin uppkomst från endast några tiotal år tillbaka. Detta har sin naturliga förklaringsgrund dels deruti, att skogarne icke kunnat i större utsträckning blifva för spekulation tillgängliga, innan de blifvit storskiftade, och dels uti det kända förhållandet, att skogarne först på senare tider erhållit något värde, som gjort dem för spekulation begärliga. Men om så-

lunda trävarurörelsen senare än de öfriga hufvudnäringarna kommit till utveckling här i länet, så har likväl denna utveckling redan tagit så omfattande dimensioner och i sin fortgång så inverkat på de äldre syskonen, att dessa för sin egen utveckling stå i skuld hos den yngre brodern. Ty helt visst vore det origtigt att förneka det ju trävaruindustrien medfört stora fördelar, i synnerhet för jordbruket och boskapsskötseln, men äfven, om också i mindre grad, för bergshandteringen, enär trävarurörelsen dels tillfört jordegarna betydande kapital för de omfattande skogsförsäljningarna och derjemte beredt allmogen inkomster medelst arbetsförtjenst vid timmerutdrifningen och flottningen och dels gagnat bergshandteringen genom den ökade icke obetydande koltillgång, som sågverksrörelsen kunnat ställa till bergsbrukets tjenst genom affallets kolning vid sågverken. Det är också länsstyrelsens öfvertygelse, att den betydande utveckling jordbruket i länet på senare tider uppnått, och den anmärkningsvärda inskränkning, som nu mera inträdt uti den i synnerhet inom öfre dalorten förut vanligen stora utvandringen till andra orter i riket, väsentligen har sin grund uti trävarurörelsen och de många utvägar, denna rörelse öppnat för allmogen att i hemorten förskaffa sig bergning. Men, detta medgifvet, kan det dock å andra sidan ej heller bestridas, att trävaruindustrien under de senare åren utvecklats sig i en riktning, som från synpunkten af både det allmännas och de enskilde jordbrukarnes intressen måste anses allt annat än gagnelig, i det att trävarurörelsen efter hand blifvit koncentrerad hos några få stora bolag på ett sådant sätt, att rörelsen i dessa bolags händer i sjelfva verket antagit karakteren af ett tryckande monopol. Till förekommande af virkets fördyrande genom fri konkurrens emellan dessa bolag, hafva nemligen bolagen i allmänhet verkställt skogs- och timmerköpen för gemensam räkning, hvarigenom naturligtvis skogarne och dessas alster hindrats att stiga till det naturliga värde, som de under fri täflan skulle hafva uppnått, samt både kronan för sina skogar samt de enskilde jordegarna tvungits att åtnöja sig med de priser, som bolagen funnit för godt att bestämma. Den menliga verkan af detta system framhålles också utaf jägmästarna inom Särna och Österdalarnes revir uti deras rapporter. Så yttrar jägmästaren i Särna revir: Anledningen till att kronan icke haft större inkomst från allmänna skogarne är dels de under åren 1876—1880 rådande dåliga konjunkturerna för trävarurörelsen, men hufvudsakligast det förhållande, att nu befintliga kommunikationer icke göra det möjligt för andra än de få trävaruförädlingsbolag, som hafva sina sågverk förlagda invid Dalelven, att spekulera på virke från reviret, samt att flera

af dessa, för att undvika konkurrens, förenat sig och inköpa virke för gemensam räkning; och jägmästaren i Österdalarnes revir tillägger beträffande samma ämne följande: Att skogsegarne ej haft den nytta och inkomst af dessa arrenden och virkesförsäljningar, som dem bort tillkomma, torde till stor del bero derpå, att dessa nyss uppräknade sågverksbolag genom att alltid göra gemensamt köp till förekommande af öfverbud förhindrat all konkurrens i denna för orten så viktiga affär. En jernvägsanläggning, särdeles den föreslagna jernvägslinien Mora—Kongsvinger, skulle utan tvifvel upphäfvat dessa missförhållanden och blifva till stort gagn och nytta för orten.

»Som man finner, hylla de båda förenämnde revirförvaltarna den åsigt, att den missriktning i trävarurörelsens utveckling, som länsstyrelsen här ofvan antydt, eger sin grund uti bristande kommunikationer, hvilka omöjliggöra en fri täflan om skogsalstren, en åsigt, som jemväl länsstyrelsen för sin del biträder. Det är ock för att afhjelpa denna brist, som tanken på en jernväg i den utaf jägmästaren i Österdalarnes revir angifna riktningen allt mer och mer blifvit af befolkningen i dessa trakter med lifligt intresse omfattad. För åstadkommande af en sådan jernväg, med fortsatt utsträckning från Mora genom Helsingland till Bottenhafvet vid eller i närheten af Söderhamn, hafva förberedande åtgärder vidtagits genom en för detta ändamål vid allmänt jernvägsnöte i Örebro under sistlidne Mars månad utsedd, af norske och svenske män, hvaribland jemväl undertecknad landshöfding, sammansatt interimsstyrelse. Då emellertid framgången af det ifrågavarande företaget i väsentlig mån måste vara beroende deraf, att en i möjligaste måtto noggrann utredning vunnit rörande skogstillgångarna inom de orter, som af den föreslagna jernvägen beröras, uppdrog jag åt storskifteslandtmätaren i detta län, Adolf Dahlgren, att hålla sammanträden med invånarne i Rättviks, Boda, Ore, Orsa, Våmhus, Elfdals, Särna, Transtrands, Lima, Malungs, Venjans, Sollerö och Mora socknar för att derunder, med ledning af storskifteshandlingarna, tillgängliga inteckningshandlingar och de upplysningar, som af vederbörande jordegare vid dessa sammanträden afgåfvos, anställa undersökning till åstadkommande af utredning rörande omfånget och beskaffenheten ej mindre af de skogar, hvilka af jordegarne sjelfva under oinskränkt dispositionsrätt innehades, än äfven af sådana skogar, hvilka blifvit under afverkningsrätt upplåtta; och på det att ändamålet med nyssnämnda undersökning säkrast måtte kunna uppnås, anmodades jemväl ordförandena i socknarnes kommunalstämmor föranstalta, att fullt trovärdiga och med förhållandena hemmastadda personer från hvarje by

blefve utsedda för att vid sammanträdena komma tillstådes och tillhandagå med tillförlitliga upplysningar i ofvanberörda hänseende och särskildt beträffande de tider, då de under afverkningsrätt upplåtna skogarne återföle till jordegarne.

»Med ledning af den utredning beträffande skogstillgångarne i öfre dalorten, som vid de af storskifteslandtmätaren Dahlgren hållna sammanträden åstadkommits, och i öfverensstämmelse med de af honom meddelade uppgifterna har länsstyrelsen låtit upprätta nedanstående tabell, som utvisar arealerna dels af hela den skogbärande marken, dels af kronoparker och boställsskogar, dels af härads- och sockneallmänningar och enskildes disponibla skogar, dels af skogsmark, som af sågverksbolagen disponeras under full eganderätt, och dels af skogar hvarå afverkningsrätten blifvit upplåten, allt inom ofvannämnda socknar.

»Skogbärande mark i öfre delen af Dalarne.

	Kronoparker och boställsskogar	Härads- och sockneallmänningar samt enskildes nu disponibla skogar.	Mark, som af sågverksbolagen disponeras under full eganderätt	Skogar, hvarå afverkningsrätten blifvit upplåten.			Totalsumman
				Under 10 år eller derunder	Under 10—25 år	Under längre tid än 25 år.	
T u n n l a n d							
Rättvik	4,650	73,775	5,022	8,801	21,708	20,476	137,014
Sockenallmänning	—	—	—	2,582	—	—	
Boda	—	31,348	1,265	979	2,951	—	36,543
Ore	1,500	104,245	—	7,544	46,995	1,605	161,889
Orsa	62,322	165,420	17,996	—	2,276	155,042	403,056
Våmhus	—	30,912	1,388	2,634	13,670	15,425	64,029
Elfdalen	93,330	219,228	19,771	—	—	671	333,000
Venjan	1,463	14,600	8,563	—	—	79,305	103,931
Sofia Magdalena	1,571	25,000	573	126	41,329	192	68,791
Mora	4,490	124,847	4,015	18,131	23,828	47,270	222,581
Särna	167,030	173,720	6,280	—	—	—	347,030
Transtrand	12,752	36,614	814	—	—	46,520	132,647
Häradsallmänning	—	—	—	—	—	35,947	
Lima	13,212	22,730	2,217	—	29,750	59,040	190,985
Häradsallmänning	—	—	—	—	—	64,036	
Malung	4,242	138,503	1,451	8,470	61,515	51,539	265,720
Summa	366,562	1,160,942	69,355	49,267	244,022	577,068	2,467,216

»Af denna tabell inhemtas, att hela den skogbärande marken inom ifrågavarande socknar uppgår till 2,467,216 tunnland, och att af denna mark sågverksbolagen disponera dels under full eganderätt och dels under afverkningsrätt icke mindre än 939,712 tunnland, och då härtill lägges den antagligen icke obetydliga skogsmark, som, efter hvad länsstyrelsen har sig bekant, sedermera utaf bolagen blifvit inköpt, samt derjemte i betraktande tages, att bolagen jemväl innehafva högst betydande afverkningsrättigheter inom Leksands, Siljansnäs, Floda, Nås, Jerna och Äppelbo socknar, så kan man svårigen undertrycka den farhågan, att om utvecklingen af trävaruindustrien vidare fortgår i samma riktning som densamma på senare tider inslagit, större delen af skogarne inom hela den öfre dalorten, efter hand och i den mån stor-skiftena nalkas sitt slut, skall komma att disponeras nästan uteslutande af de ifrågavarande fåtaliga bolagen, hvilka, liksom de förut dikterat prisen på sjelfva skogsköpen, så äfven sedermera skola efter godtfinnande bestämma prisen på allmogens dagsverken och körslor, då nemligen tillfälle till annan biförtjenst för denna icke återstår än den, som kan upphemtas vid de för skogarnes tillgodogörande nödiga timmerutdrifningarna. Vid detta förhållande läser det knappast kunna förnekas, att den utsigt öfver allmogens framtida ställning i denna ort, som trävaruindustriens utveckling sålunda synes bebåda, ingalunda kan anses löftesrik, och det må förty ej heller förtänkas denna allmoge, om den sträfvar efter att äfven med de största uppoffringar tillgodogöra sig det enda räddningsmedel, som efter deras och äfven länsstyrelsens förmenande erbjuder sig — en jernväg, som öppnar dessa aflägsna bygder med deras vidsträckta skogar för det välgörande inflytandet af lättade kommunikationer och dermed följande fri konkurrens.»

Så långt femårsberättelsen. — Uti en sedermera af herr landshöfdingen i Kopparbergs län utgifven broschyr under rubrik: *Mora—Venern-jernvägen* har herr landshöfdingen fäst uppmärksamheten derå att, såsom bekant är, den storartade Skutskärs-affären numera uppgått i de öfriga trävarubolagens verksamhet, hvilka derigenom till lika mycken skada för det allmänna och den skogegande befolkningen som till gagn för dem sjelfva blifvit befriade från den enda konkurrent af någon betydelse, som tillförene under vissa tider och i vissa trakter kunnat bjuda dem spetsen, hvadan, såsom herr landshöfdingen anmärker, »dessa återstående bolag, ehuru till namnet tre, i sjelfva verket måste betraktas såsom ett enda, hela trävaruörelsen i öfre Dalarne dominerande bolag». Hvilket förderfligt tryck på trävaruindustriens fria

utveckling en sådan dominerande ställning måste utöfva lärer icke behöfva vidlyftigare påvisas.

Men om sålunda det ifrågavarande jernvägsföretaget är af största vikt för hela öfre dalorten, så är förhållandet nära nog detsamma hvad angår en stor del af *Vermland*, såsom äfven framgår af den utaf Konungens Befallningshafvande i Vermlands län under förlidne December månad utfärdade kungörelse rörande denna jernvägsfråga. I samma kungörelse yttrar den för ärendets utredning tillsatta komité följande:

»Att en jernväg Mora—Karlstad, hvilken med mer än 15 mil af sin längd kommer att ligga inom Vermlands län, äfven skulle vara till gagn och befrämja de kommuners inom länet, hvilka jernvägen kommer att genomgå eller stryka nära intill, utveckling uti flerfaldiga hänseenden, lärer ingen vilja förneka. Om än fördelarne icke skulle varda så stora och så påtagliga för dessa kommuner som de blefve för öfre Dalarnes, så borde de dock, menskligt att döma, varda så stora, att de berättigade, för att icke säga påfordrade, att kommunerna iklädde sig bärbara uppoffringar för att bereda framgång åt företaget och för att ådagalägga, att de inse den ifrågasatta kommunikationsledens vikt och betydelse äfven för dem. Att denna jernväg dertill för den befolkning, som bygger och bor invid Klarans stränder uti öfre delen af Elfdals fögderi, ehuru jernvägen icke direkt kommer att beröra de kommuner, som der ligga, skulle bland annat medföra väsentliga fördelar medelst förmånligare och lättare afsättning af produkter och genom en genare och bekvämligare kommunikation med länets hufvudort, framgår af dessa kommuners läge i förhållande till den föreslagna jernvägen. Äfven för dessa kommuner gäller det derföre att i sin mån bidraga dertill, att jernvägsanläggningen kan komma till stånd.

»Att denna jernväg ändtligen för hufvudorten i länet, Karlstad, skulle bereda fördelar i all synnerhet genom ett ökad handelsområde och genom den rörelse och den omsättning, som en stor utskjeppning af trävaror skulle framkalla, är så i ögonen fallande, att derom ej behöfver ytterligare ordas. Stadsfullmäktige i Karlstad hafva ock genom fattandet af det beslut, att bestrida kostnaden för undersökningen af jernvägslinien från Olsäter till staden, visat, att de i detta hänseende haft öppen blick. Beslutet tyder äfven derpå, att staden på allt sätt, som står i dess makt, skall söka befrämja företagens förverkligande.»

Fördelarne af jernvägsföretaget för de delar af Dalarne och Vermland, som af jernvägen beröras, äro i det föregående framhållna, men äfven ur synpunkten af *statens* eget omedelbara intresse är jernvägsföretaget af stor betydelse.

Uti ofvan citerade, i Konungens Befallningshafvandes femårsberättelse intagna tabell är nemligen ytvidden af kronoparkerna och boställsskogarne inom öfre Dalarne angifven att utgöra 366,562 tunnland. Uti bilagda utlåtande af jägmästaren Gyllenhammar rörande kronoparkerna i öfre Dalarne är den skogbärande marken i samma parker upptagen till 374,160 tunnland. Skilnaden emellan de båda uppgifterna härrör deraf, att fullständig uppmätning ej ännu är verkställd. Men herr Gyllenhammar beräknar den för staten, såsom egare af ifrågavarande parker, uppkommande vinsten af den ifrågasatta jernvägen till 7,500,000 kronor, och af det sätt, hvarpå han kommit till denna summa, synes att den åtminstone ej är för hög. Detta är således den direkta vinst, som staten såsom enskild skogsegare kan vinna genom ofvan nämnda företag. Härtill kommer den indirekta vinst, som kommer staten till godo dels derigenom, att värdet af ortens skogar och trävaruindustri så högst betydligt ökas, och dels genom den tillväxt af jernindustrien, som bör blifva en följd af tillgodogörandet af den inom ifrågavarande del af Dalarne och Vermland i riklig mängd befintliga, men hitintills värdelösa kolskogen.

Samma utlåtande af jägmästaren Gyllenhammar, jemfördt med den åberopade tabellen i femårsberättelsen, kan äfven lemna någon ledning för bedömandet af den vinst för kommuner och enskilde skogsegare, som ifrågavarande jernväg skulle komma att medföra. Den skogsareal inom ifrågavarande del af Dalarne, som eges af kommuner eller enskilde personer och som af dessa ännu fritt disponeras, är nemligen omkring tre gånger så stor som kronoparkerna, och vinsten för den enskilde bör derföre blifva omkring tre gånger så stor som för kronan.

Efter att sålunda hafva redogjort för dessa rent ekonomiska förhållanden, hvilka tydligt visa att såväl staten som kommuner och enskilde kunna förvänta en mycket afgörande fördel af det ifrågavarande företaget, och att samma företags utförande derföre torde vara en af de mest verksamma åtgärder, som för närvarande kunna vidtagas för att för en del af landet afhjelpa det ekonomiska betryck, hvaraf landet i sin helhet för närvarande lider, vilja vi i korthet äfven vidröra några andra omständigheter, som vid frågans bedömande förtjena afseende.

En blick på Sveriges jernvägskarta visar, att omedelbart norr om det område i Vestmanland, Nerike och södra Vermland, som jemförelsevis blifvit så ymnigt försedt med jernvägar, ligger ett annat, bestående af norra Vermland, den vida öfvervägande delen af Dalarne, vestra Helsingland samt Herjeådalen, omfattande en areal ungefär så stor som sammanlagda arealen af Skåne, Halland, Blekinge och Små-

land, hvilket blifvit af jernvägar alldeles oberördt. Det kan visserligen härvid anmärkas, att detta område är glest befolkadt, samt att jordbruk och industri ligga så i sin linda, att detsamma ej skulle kunna af en jernväg draga något väsentligt gagn eller för en sådan lemna tillfälle till verksamhet; men om man besinnar, att nästan hela denna trakt har en bördig skogsmark, som lemnar ett godt virke och eger för koltillverkning nästan outtömliga tillgångar i timmeraffall och vindfällen, hvilka nu kvarlemnas att förmultna, att stora områden här finnas, der skogarne äro nästan orörda, att här finnes rik tillgång på vattenfall, som nu i allmänhet ligga utan användning, att jorden i vissa trakter är för jordbruk mycket tjenlig samt att flera socknar hafva stora tillgångar på kalk och sandsten, så framgår häraf lika tydligt som af de i det föregående framlagda beräkningar, att det endast erfordras tidsenliga kommunikationsmedel för att i nämnda bygd framkalla en liffig industri och med den bergningsförmåga åt en folkmängd, mångdubbelt större än den nuvarande. I en tid, då vi måste åse huru stora flockar af landets kraftigaste befolkning ärligen till följd af bristande utrymme för deras arbetskrafter öfvergifva fäderneslandet för att på andra sidan hafvet uppsöka ett nytt sådant, är det nedslående att se, huru vidsträckta bygder inom samma fädernesland i brist af bearbetning sakna användning af naturligt goda tillgångar. I en tid, då kapitalet lider af bristande användning, och då handel och näringar äro förlamade, är det nedslående att se rika tillgångar, hvilka frigjorda skulle kunna gifva användning åt kapitalet och lif och verksamhet åt handel och näringar, ligga fjettrade genom bristande kommunikationer. I en tid, då den intellektuella utvecklingen just genom den häfkraft, som industrielt framåtskridande, större förmögenhet och framför allt ökad samfärdsel för detta ändamål erbjuda, med hittills okänd hastighet kommer alla civiliserade folk till del och specielt inom vårt land gör stora framsteg, är det ännu mera nedslående att se befolkningen i dessa af naturen i flera hänseenden rikt lottade trakter just i följd af saknaden utaf dessa den nyare tidens hjälpmedel stå stilla och blifva efter i sin utveckling. Den brist, som befolkningen i denna bygd i detta senare afseende lider, är utan tvifvel af vida väsentligare art än det allvar samma ekonomiska betryck, den af samma anledning ofta måste utstå.

Såsom här ofvan omnämnts, uppgår anläggningskostnaden för jernvägen, räntor och låneomkostnader inberäknade, till i rundt tal 13,000,000 kronor. Enligt den praxis, som under de senare åren vid enskilda jernvägsbyggnader blifvit följd, torde denna kostnadssumma

böra anskaffas sålunda, att hälften betäckes genom aktieteckning och hälften genom lån. Det är emellertid uppenbart, att den del af anläggningens kostnaden, som sålunda skulle bestridas genom aktieteckning, uppgående till 6,500,000 kronor, är allt för stor för att kunna uteslutande genom teckningar af komnumer och enskilde åstadkommas, och att sålunda ett betydande tillskott från statens sida måste påräknas, om företaget skall kunna komma till stånd. Med kännedom om de aktieteckningar, hvilka redan egt rum, torde man kunna hoppas, att på sin höjd en fjerdedel af hela anläggningens kostnaden, eller 3,250,000 kronor, skall kunna genom aktieteckning erhållas, hvadan ett tillskott af staten till enahanda belopp erfordras. Att, såsom här ifrågasättes, staten skulle med direkt anslag understödja en enskild jernväg är ingalunda något ovanligt, enär, såsom känt är, staten på sådant sätt tillförene befrämjat flere andra jernvägar, såsom exempelvis Arboga—Köpings-banan, Dalslands-banan, Nässjö—Oskarshamns-banan, Halmstad—Nässjö-banan och Karlskrona—Vexjö-banan.

Då det emellertid här föreslås, att staten för denna bana måtte bidraga till aktiekapitalet med jemförelsevis något större belopp i förhållande till anläggningens kostnaden än hittills vid likartade fall varit vanligt, torde det böra erinras om det undantagsförhållande, som här eger rum, att staten inom jernvägens trafikområde är enskild skogsegare och än mer, att den inom samma område är afgjordt den störste skogsegaren, samt att den, enligt jägmästaren Gyllenhammars ofvan åberopade beräkning, just såsom egare till samma skogar af jernvägsanläggningen kan påräkna en direkt vinst, som lågt räknad uppgår till 7,500,000 kronor eller mer än dubbla det belopp, som för företagets utförande sålunda af staten begäres.

För att tydligare visa, att staten kan, om den så finner lämpligt, lemna det begärda anslaget utan att för ändamålet behöfva upptaga särskildt lån och betäcka annuiteterna derför med skattemedel, vilja vi fästa uppmärksamheten vid, att, om staten vill till det blifvande jernvägsföretaget afstå endast första afverkningsrätten under viss tid å en enda af dess kronoparker, nemligen den i Elfdalen belägna, hvilken innehåller omkring 136,000 tunnland ren skogsmark, så och då afverkningsrätten å samma kronoparker med all säkerhet skulle komma att betinga en köpeskilling af 3,250,000 kronor, frångår häraf, att en sådan öfverlåtelse är tillräcklig för att möjliggöra företagets utförande.

De efter ett sådant medgifvande för staten återstående kronoparkerna komma med visshet efter jernvägens utförande att lemna

högre afkastning än de alla tillsammans utan en sådan jernväg kunna lemna, hvadan samma medgifvande för staten skulle medföra en afgjord vinst. Men då den forcerade försäljningen, som af en dylik öfverlåtelse skulle blifva en följd, blefve för hela orten ofördelaktig, och då statens vinst, om den lemnar direkt anslag, utan tvifvel blifver ännu större, torde den nu omnämnda utvägen för företagens understödjande icke böra ifrågasättas.

Visserligen äro, såsom ofvan blifvit ådagalagdt, de omedelbara fördelar, som staten af jernvägsföretaget vinner, så stora, att man med allt skäl kunde begära, att staten ensamt för dessa fördelars skull borde lemna sitt understöd åt företaget i form af anslag utan återbetalningsskyldighet. Men för den händelse att, med hänsyn till det ifrågasatta anslagens stora belopp, Riksdagen skulle finna det anspråk, som sålunda ställes på staten, något för högt, erbjuder sig den utväg att vid anslagens beviljande fästa det vilkor, att sedan enskilda aktieegare åtnjutit skälig ränta, exempelvis fyra procent å aktiekapitalet, öfverskottet af nettobehållningen skall tillfalla staten intill fyra procent af dess lemnade bidrag, hvarefter allt vidare öfverskott tillgodokommer aktieegarne. Dessutom torde staten böra förbehålla sig rätt att framdeles få till sig inlösa jernvägen efter billiga grunder och sålunda med iakttagande deraf att staten, som tillsläppt halfva aktiekapitalet, är att anse såsom till hälften egare af jernvägen och följaktligen blifver skyldig att lösa endast dess halfva värde.

På grund af hvad här ofvan blifvit anfördt, få vi härmed vördsamt föreslå,

att Riksdagen behagade, såsom bidrag utan återbetalningsskyldighet för byggande af jernväg från Mora vid sjön Siljan öfver Malung till Karlstad med samma spårvidd som statsbanornas och en skenvigt af 17 skålpund per fot, anslå och till Kongl. Maj:ts disposition ställa ett belopp af 3,250,000 kronor att af Kongl. Maj:t tillhandahållas det bolag, som för binder sig att anlägga och inom slutet af år 1890 fullborda samt för allmän trafik upplåta samma jernväg, äfvensom att i öfrigt uppfylla alla de vilkor, som Kongl. Maj:t för statsbidragets erhållande kan finna för godt att i nåder föreskrifva.

Derjemte få vi anhålla om remiss till Stats-Utskottet, till hvilket vi framdeles under Riksdagens lopp skola aflemna fullständiga undersökningshandlingar jemte trafikberäkningar.

Stockholm den 28 Januari 1886.

S. M. Olsson.

M. Tysk.

Bilaga till motion rörande anslag till en jernväg från Mora till Venern.

Anmodad att, med ledning af uppgifter dels uti officiela handlingar, dels af vederbörande jägmästare och dels af Grosshandlaren och Riddaren N. G. Sörensen uti en af Herr Landshöfding Treffenberg nyligen utgifven broschyr angående *Mora—Venerns jernväg*, uppgöra en beräkning öfver det ökade värde kronans skogar inom de trakter af Dalarne och Helsingland, som tillhöra trafikområdet för en föreslagen jernväg mellan Mora och Venern, kunde erhålla genom en sådan banas anläggande, har jag uppgjort följande kalkyl:

Värdeskilnaden uppkommer af olika anledningar:

1:o) det högre pris, som, genom olika frakt- och afsättningsförhållanden, kan uppstå genom att virket utskeppas på vest- mot ost-kusten;

2:o) genom att, om banan kommer till stånd, en större täflan uppkommer, hvaraf följer att högre pris komma att erbjudas;

3:o) att genom banan öppnas ett tillfälle att från skogarne afsätta dels smärre träd från trakter, der marken saknar förmåga att framalstra sådana af större dimensioner, dels undertryckta träd, hvilka vid ett ordnad skogsbruk böra afverkas;

4:o) att genom kolning en massa uti skogarne liggande vindfällen och stående torrskog tillgodogöres, hvilket allt nu, utan gagn för någon, men till skada för skogarne, derstädes bortruttnar.

I afseende på *det första* är att bemärka, att flottningen af ett timmer kostar från Mora till Thorsång, varierande under olika år (år 1881 pr timmer 18,475 och 1882 likaledes 19,972 öre) 19 à 20 öre och öfver sjön Runn antagligen 5 à 6 öre, då flottningen öfver sjön Siljan, dubbel väglängd, kostat 10,5 à 11,19421 åren 1881 och 1882. Från Mora till Korsnäs sålunda i rundt tal 25 öre pr timmer.

Då till hvarje standard åtgå 20 stockar, utgör detta pr standard.....	5,00 kronor.
Jernvägsfrakt till Gefle	11,88 »
Större fraktkostnad från hamn på ost- än vestkust (enligt Grosshandlaren Sörensens utredning)	9,00 »
Ökade förlagsräntor (enl. d:o).....	3,00 »
D:o assurans	1,00 »
Sämre sortering, genom virkets försämring till följd af längre flottning, ity att kort väg flottadt virke lemnar i medeltal tertia qualité, då deremot det som flottas längre v�g endast lemnar qvarts. S�lundas nedsättes det med omkring en kvalitetsklass eller med 2 P. sterl. pr standard. Denna v�rdeskilnad utgör 36 kronor, men såsom mindre konstant utf�res den här endast med.....	10,00 »
Sunma 39,88 kronor.	

H r upptagna frakt till Gefle 11,88  r uppgifven efter gällande taxa, men direktionen lärer numera vara bemyndigad att bevilja nedsättningar deruti. Då den sista posten rörande virkets värdeminskning genom längre flottning räknats mycket lågt, uppväges dock med viss- het denna reduktion.

Då nu jernvägsfrakten till Göteborg via Karlstad, enligt Gross- handlaren S rensens beräkning, kostar 22 kronor, skulle uppst a en vinst pr standard i ökadt skogsvärde af 17,88 eller pr stock 89,4  re.

För de öfriga flottlederna, Van n och Vestra Dalelven, ställa sig prisen nära nog enahanda (f r Malung cirka 10  re fördelaktigare), men äro dessa icke af den vikt, att för dem särskilda beräkningar sy- nas behöfva uppgöras.

Då nu ur hvarje träd i medeltal kan beräknas timmerv rdet af 2 sågtimmer, utgör v rdetill kningen pr träd 1,78 kronor.

I det *andra afseendet* torde rättaste sättet vara att jemföra de virkespris, som betalats uti Dalarne, med hvad samtidigt erhållits uti andra närbelägna  dalar. Erhållna uppgifter öfver sista årens pris från Helsinglands-reviren utvisa, att, der virket varit af god beskaffen- het och af dimensioner lemmande timmerträd af 2 st. 21'x11" timmer, såsom medium d rfor erhållits i medeltal, för Norra och Vestra Hel- singlands revir omkring 4 kronor och Södra Helsinglands 4,50, hvar- emot uti det af Dalarnes revir, hvars skogar härmed äro mest jem- f rlige, Österdalarnes, priset varit 2,50.

Sålunda synes, att genom en ökad täflan priset bör höjas med minst 50 procent. Denna värdetillökning bör naturligtvis vara lika för de olika reviren, då samma köpare uti dem samtliga förefinnas.

Huru virkesprisen uti de olika ådalarne under sista åren stått sig, synes af bilagorna N:is 1, 2, 3 och 4, men bör vid deras granskning observeras, att virket genom olika dimensioner, drifningsväg och flottleder rönt inverkan, hvilket vid medelprisets beräkning blifvit iakttaget.

För att bekräfta befogenheten af denna jämförande beräkning, bör omnämnas, att flottningskostnaden från kronoparkerna i Helsingland till hafvet är temligen lika med transportkostnaden från ifrågasvarande kronoparker i Dalarne. Exempelvis kan nämnas, att flottningskostnaden till sjön Marmen från Hennan i Helsingland, hvarest timret från Ramsjö prestgård, som ligger i närheten, betalats med 5,09 kronor trädet per timmer, är 55 öre, under det transportkostnaden till Gefle från Elfdalens kronopark, hvarest virket betalats med 2,50 per träd, är 95 öre per timmer, hvaruti inneslutes valuta för jernvägsfrakt.

Skilnaden i transportkostnad, i förenämnda fall 40 öre, utjemnas i väsentlig mån af den omständighet, att de flesta sågverken vid Söderhamn hafva större eller mindre jernvägsfrakt för antingen timmer eller sågadt virke, hvilken frakt torde kunna beräknas till 40 öre per timmer.

I afseende å *tredje momentet*. Värdeförhöjningen till följd deraf att mindre växtliga träd af lägre dimensioner kunna afverkas kan svårigen noggrannare beräknas, men torde med visshet kunna uppskattas till minst 5 kronor per tunnland.

Fjerde momentet. För koltillverkning finnas inom alla kronoparkerna ofantligt stora virkestillgångar, hvilka otvifvelaktigt komma att småningom tillgodogöras, hvarigenom de komma jernindustrien, den arbetande befolkningen och jernvägen till godo, hvadan de äfven på detta sätt medelbart komma att tillskynda staten i sin helhet väsentligt gagn, likasom genom dess bortförande vådan af skogarnes förstörande genom skogseldar minskas.

Då emellertid tillgång af sådant virke finnes i öfverflöd äfven på enskildas skogar, blifver efterfrågan deraf ringa.

Åtminstone för den närmaste tiden torde sålunda rättast vara att för denna fördel icke beräkna någon till beloppet bestämd inkomst.

På ett öfverskådligt sätt framgår värdeförhöjningen enligt ofvan angifna grunder af följande tabell:

Kronoparker inom nedan upptagna områden.	Areal ren skogsmark. Tunmland.	I inlehingsplan eller enligt samma grunder beständ afvig afkastning. Antal träd.	Nuvärde pris per träd. Kr.	Hela afkastningens värde, beräknadt efter nuvarande förhållanden. Kronor.	Värdet förhöjning. uppkommande enligt momentet				
					N:o 1. Kronor.	N:o 2. Kronor.	Summa. Kronor.	N:o 3. Kronor.	
Österdalarnes revir	136,960	42,520	2,50	106,300,00	75,685,60	53,150,00	128,835,60	684,800	
Särna revir ..... {	*) 203,500	Särna socken	36,550	1,27	46,418,50	65,059,00	23,209,25	88,268,25	1,017,500
		Transtrands socken	11,700	1,600	2,58	4,128,00	2,848,00	2,064,00	4,912,00
Vesterdalarnes revir	12,000	3,000	2,00	6,000,00	5,340,00	3,000,00	8,340,00	60,000	
Vestra Helsinglands revir inom Orsa fimmärk	10,000	3,125	2,50	7,812,50	5,562,50	3,906,25	9,468,75	50,000	
Summa	374,160	86,795	—	170,659,00	154,495,10	85,329,50	239,824,60	1,870,800	
Värdet förhöjningen enligt momenten 1 och 2	239,824 kronor, kapitaliserad efter 5 procent, utgör				4,796,480				
Då tillökningen i kapital utgör							Summa kronor	6,667,280	

*) Uti Kongl. Domänstyrelsens underdåniga memorial den 19 Oktober 1885, angående uppmätning af kronoparkerna i Särna socken, uppgifves, att arealen af redan afsatta kronoparker uppgår till 257,063 tunmland, samt att marker, hvilka derutöfver tillfalla kronan, utgöra 213,000 tunmland, uti hvilken senare summa dock ingingo en del kala fjell och så kallade myrkölar, hyadan endast 150,000 tunmland ansågs vara af beskaffenhet, att böra undergå mätning. Då sålunda icke är utredt, huru stor del utgör duglig skogsmark, har jag, för att icke beräkna den för högt, blott upptagit den till halfva beloppet $\frac{257,063 + 150,000}{2} = 203,532,5$

Anmärkas bör, att uti denna beräkning af värdeförhöjningen icke fästs något afseende vid den omständighet, att sågverken vid Mora—Venerns jernväg stå i direkt förbindelse med hamn, som är öppen året om, och på samma gång med en redan befintlig hyfleriindustri, samt i det läge att hyflerier vid densamma med fördel kunna drifvas. Det torde vara alldeles otvifvelaktigt, att denna omständighet bör väsentligt höja virkesvärdet i Dalarne. Grosshandlaren Sörensen uppskattar uti den bilagda broschyren denna fördel till minst 5 kronor per standard. Då nu kronoparkerna, enligt förestående beräkning, lemna 86,795 träd årligen, skulle detta, efter 2 stockar ur trädet och 20 stockar per standard, utgöra 8,680 standard med ett förhöjdt värde af 43,400 kronor, eller i kapital 868,000 kronor. För att icke räkna högt skall jag dock endast beräkna denna fördel till 500,000 kronor.

Ej till det minsta värde beräknad är den ökade afkastning, som kan vara att förvänta af den anledning att, efter jernvägens utförande, ett intensivare skogsbruk kan införas, dervid åtskilliga mindre virkes-sortiment såsom extra tillskott erhållas.

Då uti denna beräkning af värdeförhöjningen förändringen rörande alla boställsskogar icke blifvit tagen i betraktande, då all kolskogen icke upptagits i något värde, och då alla de upptagna posterna äro lågt uppskattade, kan förestående slutsumma, för att utgöra ett mått på värdeförhöjningen å kronans egande skogar, med all visshet höjas från 6,667,280 kronor till 7,000,000 och, då dertill läggas nyssnämnda 500,000 för vinst genom hyfleriindustri, beräknas utgöra i rundt tal minst 7,500,000 kronor.

Bollnäs den 5 Januari 1886.

Gustaf Gyllenhammar,
Jägmästare i Södra Helsinglands revir.

Bil. N:o 1.

Norra Helsinglands revir.

1882	Naggsjö kronopark	15,000 träd à kronor	3,25	Svaga elf.
	Gäddsjö d:o	12,757 » à »	4,54	Enån.
	Ångra d:o	2,000 » à »	4,75	Ljusne elf.
	Ramsjö pastorsskog	1,738 » à »	5,09	Hennan.
	Sjulhamre militieboställe	3,930 » à »	4,28	D:o.
	D:o d:o	3,591 » à »	3,52	D:o.
	Gärde d:o	3,411 » à »	4,32	D:o.
	D:o d:o	2,534 » à »	2,76	D:o.
1883	Naggsjö kronopark	15,000 » à »	4,68	Svaga elf.
	(11 decimaltum vid bröst höjd och deröfver; väglängd: 6,000 fot.)			

**Skogsförsäljningar å offentlig auktion från de allmänna skogarne inom Vestra Helsinglands
revir 1878—1883.**

Årtal.	Skogens namn och natur.	Antal träd.		Dimensioner.	Pris. Kronor.	Flottled.	Körvägens längd.	Anmärkningar.
		Friska.	Skadade.					
1878	Färila pastorsskog.	—	1,536	10 dec.-tums brösthöjds diam. och deröfver.	1,89	Ljusne elf.	5,000	
1879	Ingen försäljning.							
1880	Färila pastorsskog.	2,245	—	D:o.	4,00	D:o.	18,000	Bra skog.
			8,967	D:o.	2,85	D:o.	D:o.	
	Oafvittrad mark, Hamra.	—	8,155	D:o.	1,96	Hamresjön (Voxna).	1,500	Dålig skog.
1881	Los pastorsskog.	—	12,890	D:o.	2,52	Nätsjön (Voxna).	8,000	
1882	Oafvittrad mark, Hamra.	—	9,252	16'×8 $\frac{1}{3}$ ''	1,77	Ore elf.	?	
1883	Mil.-bost. Storbyn.	121	122	12 dec.-tums brösth. och deröfver.	4,00	Ljusne elf.	5,000	Dålig skog.

Bil. N: 3.

Virkesförsäljningar å offentlig auktion från de allmänna

Årtal.	Skogens namn och natur.	Antal träd		Dimensioner vid brösthöjd.	Pris kronor.
		friska.	skadade.		
1881	Andre majors-bostället i Alfta	1,603	—	10 d.tum och deröfver.	2,40
	Undersviks kyrkoherdeboställe	280	—	10 d.tum d:o.	2,06
	Alfta kyrkoherdeboställe, Prestbo	7,501	—	10 d.tum d:o.	5,00
1882	Kronoparken Långvattnet	732	83	12 d.tum d:o.	4,20
	Broddböle militieboställe	1,402	200	15 e. t. d:o.	5,00
	Tröne komministerboställe, 1 block	44	7	12 e. t. d:o.	4,55
	D:o d:o 2 block	369	16	12 e. t. d:o.	4,10
	D:o d:o 3 block	567	87	13 e. t. d:o.	6,51
	Ofvanåkers kyrkoherdeboställe, 2 block	450	—	12 e. t. d:o.	4,02
	D:o d:o 3 block	12,945	1,302	12 e. t. d:o.	4,51
	Bollnäs kyrkoherdeboställe, 3 block tr.h.	249	141	12 e. t. d:o.	2,70
	D:o d:o 3 block tr.h.	404	14	11 e. t. d:o.	1,70
	D:o d:o 3 block tr.h.	882	122	11 e. t. d:o.	3,01
1883	Kramsta f. d. militieboställe	2,462	352	14 e. t. d:o.	3,54
	Broddböle militieboställe	1,733	570	15 e. t. d:o.	5,01
	Bollnäs kyrkoherdeboställe, Jennfors	644	—	10 e. t. d:o.	2,33
	Alfta kyrkoherdeboställes skog Prestbo Norra blocket	1,400	254	10 e. t. d:o.	4,42
	D:o Södra blocket	532	77	10 e. t. d:o.	
Söderåla kyrkoherdeboställe	679	321	14 e. t. d:o.	4,55	

Bollnäs den 28 Januari 1884.

skogarne inom södra Helsinglands revir åren 1881—1883.

Körvägens längd.	Flottled.	Utsynade virket är beräknadt att uti plankor efter Helsinglands beräkningssätt lemna			Träden anses uti 21/4 x 11/4 tum-mer lemnat stycken.	Anmärkingar.
		Furu.	Gran.	Summa.		
—	Orensade Anneforsån.	—	—	6,584	2	
—	Ljusne elf.	—	—	—	1 1/2	De grofva träden förut till större delen afverkade.
—	Amungen och Dalelfven.	—	—	—	3	
8,000	Gryckån.	2,946	—	2,946	3 1/2	
8,000	Finnes ej.	6,276	1,492	7,768	2 3/4	
10,000	Tröne å.	189	—	189	2	
10,000	Dito.	1,137	165	1,302	1 3/4	
9,000	Dito.	3,644	365	4,009	3	
9,000	Ullungen.	1,406	—	1,406	1 1/2	
16,000	Voxna elf.	54,321	4,752	59,073	2	
6,000	Fansån.	1,292	61	1,353	1 3/4	
9,000	Dito.	87	1,278	1,365	1 3/4	
6,000	Dito.	3,254	92	3,346	1 1/2	
22,000	Sidskogen.	3,228	9,057	12,285	2	
7,000	Finnes ej.	8,371	1,651	10,022	2 3/4	
18,000	Voxna elf.	1,402	471	1,873	1 1/2	
9,000	Amungen.	7,162	1,003	8,165	2 1/2	
6,000	Dito.	1,726	217	1,943	1 1/2	
5,000	Ljusne elf.	4,110	347	4,457	2 1/4	

Gust. Gyllenhammar.

Bil. N:o 4.

Skogsförsäljningar å offentlig auktion från de allmänna skogarne inom Österdalarne revir under åren 1880—1881 och 1883.

Årtal.	Skogens namn och natur.	Antal försålda träd.				Pris pr träd.		Flottled.	Anmärkningar.
		Bjälkar.	Större sågtimmerträd.	Mindre sågtimmerträd.	Summa träd.	Kr.	ö.		
1880	Östra kronoparken i Elfdals socken	530	2,402	1,279	4,211	2	13	Rotelfven, utfallande i Österdalfven.	Träd, som 24 fot från roten hålla i genomskäring 14 dec-tum och derutöver, räknas för bjelkträd: för större sågtimmerträd de, som vid nämnda höjd hålla 9 till 14 dec-tum i genomskäring, och för mindre sågtimmerträd de, som, utan att uppnå sistnämnda mått, vid 16 fots höjd från roten hålla minst 8 ¹ / ₃ dec-tum i genomskäring.
	Haraldsarfvets kronopark i Sofia Magdalena socken.....	215	4,311	2	5,128	2	92		
1881	Östra kronoparken i Elfdal ..	657	2,513	2,457	5,627	1	77	Rotelfven.	
»	Vestra do i do	106	3,928	7,966	12,000	1	83	Österdalfven.	
»	Haraldsarfvets kronopark.....	183	3,645	1,545	5,373	2	80	Flatån.	
1883	Past.-bost. utskog i Ore socken	19	226	81	326	2	95	Ore elf.	
	Past.-bost. utskog i Sofia Magdalena socken.....	127	717	1,438	2,282	2	—	Ryssån.	
	Past.-bost. utskog i Venjans socken	53	609	—	662	3	40	Ogströmmen.	
	Do do do	1	115	24	140	3	20	Do.	

Medelpriset för de från kronoparkerna försålda timmerträden utgör således 2 kr. 29 öre pr träd och från boställsskogarne 2 kr. 89 öre pr träd. Som nu det från kronoparkerna försålda trädantalet utgör 32,339 timmerträd för hvilka medelpris pr träd utgör 2 kr. 29 öre och från boställsskogarne endast det ringa antalet af 3,410 träd, för hvilka medelpriset utgör 2 kr. 89 öre, så torde ett medelpris af 2 kr. 50 öre för hvarje försåldt sågtimmerträd från de allmänna skogarne i Österdalarne revir ej kunna anses för lågt beräknadt.

Under år 1882 ej några försäljningar från de allmänna skogarne inom reviret.

Leksand den 5 Februari 1884.

E. W. Callén,

Jägmästare i Österdalarne revir.